

IPOSTAZE ALE PATRIOTISMULUI ÎN ANII RĂZBOIULUI PENTRU ÎNTREGIREA NEAMULUI: P. P. CARP ȘI FII SĂI

Iulian Stelian BOȚOGHINĂ*

Cuvinte cheie: *P. P. Carp, Marele Război, germanofili, Petre P. Carp fiul, Grigore P. Carp, Nicolae P. Carp, patriotism.*

Keywords: *P. P. Carp, The Great War, Germanophiles, Petre P. Carp son, Grigore P. Carp, Nicolae P. Carp, patriotism.*

Abstract

Among many other fundamental consequences for the Romanian nation, the War for National Reconciliation was the event that would catalyze the elite of the Old Kingdom. In this context, P. P. Carp came to be presented unilaterally as the example of the Germanophile's excellence. But Petre P. Carp and his two fighters on the Front of National Integration are among the Moldavian boys who have understood patriotism far beyond the common place clever by many of the contemporaries.

Printre numeroase alte consecințe fundamentale în devenirea neamului românesc, Războiul pentru Întregirea Națională a fost evenimentul care avea să catalizeze elita Vechiului Regat¹. Până la declanșarea Marelui Război, văzând țara captivă între Puterile Centrale și Rusia, o parte însemnată a elitei politice a optat fără echivoc pentru civilizația europeană, considerând cele două imperii germane ca unica stavilă în calea expansionismului slav. Așa s-a ajuns la polarizarea elitei naționale, când odată cu încheierea alianțelor europene și împărțirea marilor puteri în două tabere, nu putini lideri români să fie identificați ca „germanofili”².

În acest context, opresiunea Budapestei asupra românilor din Imperiul austro-ungar constituia un subiect sensibil în relațiile cu Puterile Centrale, însă nu într-atât încât România să abandoneze alianța care garanta siguranța națională în raport cu hulpava Rusie. Fapt justificat în fața opiniei publice românești, unde curentul ardelenesc mobiliza energiile militante ale naționalismului românesc, cum că politica de maghiarizare era susținută de guvernanții de la Budapesta, ceea ce a făcut ca starea conflictuală să fie îndreptată împotriva Ungariei³.

Leția de forță predată micuțului principat dunărean de către marile puteri europene după încheierea războiului ruso - turc în 1878, a conștientizat elita politică

* Dr., Arhivele Militare Pitești.

¹ Petre Otu, *Romania în Primul Război Mondial, Neutralitatea (1914 - 1916)*, Editura Litera, București, 2017, pp. 98 - 106.

² Lucian Boia, „Germanofili”. *Elita intelectuală românească în anii Primului Război Mondial*, Editura Humanitas, București, 2009, p. 35.

³ Acad. Gheorghe Platon (coordonator), *Istoria românilor. De la Independență la Marea Unire (1878 - 1918)*, vol. II, tom II, Editura Enciclopedică, București, 2003, pp. 293 - 355.

română asupra pericolului rusesc, astfel că politica de alianță cu cele două imperii germane a fost urmată de toate guvernele, indiferent de coloratura ideologică. fiecare invocând țelul național.

În contextul clamării interesului național de către elita politică a regatului român, conservatorii s-au poziționat consecvent pe culoarul progerman, majoritatea liderilor optând pentru Puterile Centrale⁴. Însă, din acest moment tabăra conservatorilor s-au împărțit între radicalii lui Petre P. Carp, care au fost consecvenți crezului că România trebuia să intre în război de partea Centralilor, respectiv curentul susținut de Titu Maiorescu și Alexandru Marghiloman. Partida celor doi lideri conservatori promova o neutralitate favorabilă Germaniei și Austro - Ungariei, fără a exclude posibilitatea să evolueze spre intervenție, neutralitate condiționată de retrocedarea Bucovinei și drepturi pentru românii din Transilvaniei⁵.

Rusofobia nutrită de P. P. Carp, ca vector al politicii externe, este mai bine cunoscută pentru frecvența cu care a fost adusă în atenția opiniei publice. Însă trebuie subliniat că tocmai aversiunea față de imperiul slav a impus opțiunea progermană, care să contrabalanseze pericolul expansiunii rusești, fie că vorbim de francofilie, dar mai cu seamă când îl identificăm pe Carp ca unul dintre consecvenții germanofili⁶.

Din nevoia de popularizare și în goana după senzațional, narațiunea și argumentul au fost substituite, în mod eronat, de o crasă vulgarizarea a faptelor și evenimentelor istorice. Astfel se explică de ce P.P. Carp a ajuns să fie prezentat unilateral ca exemplul prin excelență al germanofilului. Așa s-a ajuns ca toate împlinirile marelui om politic să fie rezumate la vorbele rostite, cu patos ce-i drept, în Consiliul de Coroană din 4/17 august 1916, cuvinte golite de sens prin scoaterea din context⁷.

La 4/17 august 1916, la Consiliul de Coroană unde s-a ratificat decizia luată de guvern și de rege, P. P. Carp a rostit cuvinte zguduitoare prin adevărul pe care îl exprima: ieșind victorioasă din război, Rusia nu avea să mai întâmpine vreo rezistență în drumul spre stăpânirea Strâmtorilor, armata țaristă traversând Români și Bulgaria, răpind țării noastre Gurile Dunării și o parte din sudul Moldovei, stăpânind astfel această parte de lume, Transilvania nu compensa câtuși de puțin o asemenea pierdere, un adevărat dezastru.

Patetic și de neoprit, pentru a amplifica retorica discursului și a zugrăvi cât mai expresiv tabloul nenorocirii datorate combaterii împotriva Puterilor Centrale, P. P. Carp a rostit celebra frază prin care oferea țării tot ce avea mai scump: „*Voi trimite în război pe cei trei fii ai mei dacă veți hotărî războiul, se înțelege, în armata inamică României*”⁸. Odată aruncate aceste vorbe grele, a încheiat adresându-se premierului

⁴ *Cu cine trebuie să mergem. Părerile domnilor Take Ionescu, P. P. Carp, Virgil Arion, C. Stere, General Mustață, Inginer Matak, M. Rachtivan, D. Nenițescu, M. Sadoveanu, Zamfir, C. Arbure și Radu Rosetti*, Editura Societății „Tiparul”, București, 1915, pp. 21 - 35.

⁵ Lucian Boia, *op. cit.*, pp. 36 - 42.

⁶ C. Gane, *P. P. Carp și locul său în istoria politică a țării*, vol. II, Editura Ziarului „UNIVERSUL”, București, 1936, pp. 537 - 542.

⁷ *Ibidem*, pp. 540 - 542.

⁸ *Ibidem*.

„domniei tale, domnule Brătianu, vă doresc să fiți învinși, pentru că victoria voastră ar fi și ruina și pieirea țării”⁹.

Cuvinte rostite în momente de maximă tensiune pentru țară și gravă încordare personală, însă zăbovind asupra destinului celor trei fii în anii de trudă întru săvârșirea proiectului național, putem reflecta asupra valorilor la care s-au raportat bărbații familiei Carp, ca ipostază a sentimentului patriotic trăit și dovedit în anii de grea cumpănă pentru nația română.

Prin urmare, urmând ordinea vârstei, de la cel mai mare la cel mai mic dintre fii săi, primul asupra căruia ne vom opri atenția este Petre P. Carp.

Petre P. Carp, născut în Iași la casa din strada Păcurari, în ziua de 1 mai 1886 „ora unsprezece jumătate post-meridian”, după cum stă consemnat în „extractul din registrul actelor de naștere”¹⁰.

Spre deosebire de ceilalți frați ai săi, Petre P. Carp a fost ofițer activ, debutând în cariera militară la 6 februarie 1908 când, cu gradul de sublocotenent, a fost repartizat Regimentului 2 roșiori. Între timp, a fost atașat la Școala de Cavalerie, în Germania, pentru aprofundarea cunoștințelor militare, de unde s-a întors în ziua de 28 mai 1911¹¹.

După trei ani, o lună și 24 de zile, cât a fost înscris în evidențele militare ale Regimentului 2 roșiori, mai exact pe 1 aprilie 1911, a fost mutat în Regimentul 4 roșiori „Regina Maria”, unitate militară de elită, unde își satisfăcuseră stagiile militare numeroși ofițeri din spițe boierești.

Pe când era încadrat la această unitate, a participat la campania din Bulgaria, contând până la 1 octombrie 1913, când a revenit la Regimentul 2 roșiori¹².

Mobilizat în Marele Război la Regimentul 2 roșiori, căpitanul Petre P. Carp a participat la ofensiva din Transilvania și apoi la retragerea spre Oituz¹³.

În timpul retragerii, militarii Brigăzii 6 cavalerie au fost atacați constant cu focuri de arme. Urmăriți de trupele vrăjmașe, pe 28 septembrie 1916, cavaleriștii Regimentului 2 roșiori au trebuit să se strecoare printre exploziile obuzelor, fără a avea vreo pierdere. Către orele 2³⁰ a.m., militarii Regimentului 2 roșiori au ajuns la punctul numit Magyorost, poziție constituită dintr-un sistem de dealuri și văi, care convergeau spre Oituz. La acea vreme, pentru militarii români, punctul principal de rezistență l-a format culmea Magyarost* Cota 865 - șoseaua Berecszk** - Poiana Sărată - Martanos, astfel lăsându-se liberă retragerea trupelor române spre Oituz.

Însă, ofițerii regimentului aveau să constate și inconvenientele acestei poziții, de pe care se hotărâse să se opună rezistență pentru a împiedica inamicul să pătrundă în defileul Oituzului și să debaraseze în Moldova. Astfel, s-a constatat că această poziție putea fi întoarsă prin Pasul Oituzului și pe Valea Igar Berecszk, fapt care putea fi împiedicat numai de comasarea unui număr mare de trupe. Atât dealurile, cât și văile

⁹ Lucian Boia, *op. cit.*, pp. 41 - 43.

¹⁰ **Dp.c.a.**, fond **Ministerul de Război, Direcția Justiției (acte dotale)**, pachet 30, dosar 17, f. 3.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*.

¹³ **Dp.c.a.**, fond **Colecția „Registre Istorice și Jurnale de Operații I”**, dosar 4.123, f. 1 -12 v.

* comuna Măgheruș, județul Covasna.

** comuna Brețcu, județul Covasna.

erau acoperite cu păduri, timpul scurt datorat de rapida retragere a fost cauza pentru care nu se defrișase pădurea pentru a se săpa tranșee, decât pe o adâncime de 200 - 400 metri. Șanțurile de trăgători lucrate de trupele Brigăzii 15 mixtă erau rudimentare.

Pe aceste poziții generalul Greceanu a organizat rezistența armatei române. Poziția înaintată de la Cota 682 a fost ocupată de Regimentul 2 roșiori, Compania de cicliști, o secție de mitraliere și o secție de artilerie, toate sub comanda colonelului Rusescu.

Principala poziție de rezistență avea asigurat flancul drept de către Regimentul 2 roșiori, o compania de infanterie și patru mitraliere, în rezerva sectorului fiind dispus Regimentul 3 roșiori. Acest dispozitiv era comandat de către locotenent-colonelul Popp Emanoil.

Flancul stâng era apărat de către Regimentul 7 roșiori, având în dispozitiv o compania de infanterie cu patru mitraliere. Rezerva sectorului era asigurată de Regimentul 8 roșiori, tot flancul stâng fiind comandat de către maiorul Toderiță.

Rezerva întregului dispozitiv era compusă din două companii ale Regimentului 53 infanterie, constituite într-un batalion comandat de către maiorul Constantinof. Artileria, având zece piese, a fost poziționată la cotele 932 și 855, iar Regimentul 6 roșiori primise misiunea de a supraveghea Valea Slănicului¹⁴.

Militarii români au fost forțați să organizeze pozițiile de apărare într-un timp foarte scurt, căci după numai o oră, mai exact la orele 3³⁰ a.m., artileriștii dispuși pe flancul stâng, la Cota 682, având poziția cea mai înaintată, au deschis focul asupra coloanelor inamice care înaintau spre Berecszk. O oră mai târziu, la 4³⁰ a.m., toată artileria a deschis focul asupra coloanelor inamice care se îndreptau spre Valea Igar Berecszk și pe drumul de care de la Kenderesp.

Patrulele de infanterie au raportat că numeroase trupe inamice se îndreptau pe la Kenderesp spre Cota 1011, așa că s-a dat ordin ca cele două companii din rezerva dispozitivului de apărare să se deplaseze pentru a întări extrema stângă a flancului stâng.

La ora 6³⁰ a.m. un mic detașament inamic a întreprins o recunoaștere ofensivă la punctul înaintat al dispozitivului defensiv. A fost respins până la Berecszk.

După numai o oră, inamicul a dat un alt atac asupra punctului înaintat de apărare, de data asta cu efective mai numeroase. Reușind să se strecoare neobservat prin pădure, a atacat detașamentul nostru din toate părțile, profitând de lipsa de experiență a militarilor români care nu și-au asigurat spatele, cât și de condițiile create de terenul împădurit, luminozitatea fiind foarte redusă. Astfel, militarii români au fost nevoiți să se salveze părăsind aliniamentul de apărare, abandonând un tun. Retragera a fost posibilă numai datorită militarilor trimiși în ajutor, un batalion din Regimentul 65 infanterie¹⁵.

În timpul luptei, Regimentul 2 roșiori a pierdut trei ofițeri, care au fost răniți și mai mulți soldați.

În urma acestor atacuri, punctul înaintat al defensivei române a trebuit să fie abandonat și părăsit, toate trupele repliindu-se pe poziția principală, ceea ce a făcut ca

¹⁴ *Ibidem*, f. 19.

¹⁵ *Ibidem*, f. 12 v.

sectorul stâng să fie întărit, format din Regimentul 8 roșiori, o companie de infanterie și compania de bicicliști. În acest dispozitiv, Regimentul 2 roșiori a fost lăsat în rezervă generală spre a se reface, alături de alte trei companii ale regimentului 65 infanterie. În aceeași zi, către ora 8 p.m., inamicul a declanșat ostilitățile pe toată linia frontului, forțe vrăjmașe în număr foarte mare căutau să întoarcă întreaga aripa stângă. Pentru a rezista asaltului inamic, imediat au fost trimise trei companii de infanterie ca să întărească flancul stâng. După numai o oră, ofensiva inamică a crescut în intensitate, artileria deschizând focul asupra inamicilor care ajunseseră la liziera pădurii, în fața tranșeelor noastre, cât și asupra unui canton ce se găsea la 1, 5 km depărtare de poziția noastră, pe care dușmanul reușise să-l ocupe. „O lună splendidă lumina terenul ca ziua”, fapt ce a permis militarilor români să tragă asupra inamicului, împiedicându-l să se apropie de tranșeele noastre.

A doua zi, 29 septembrie 1919, artileria inamică a deschis focul la ora 7³⁰ a.m.. Pentru întărirea frontului, din rezervă a fost trimis un batalion din Regimentul 65 infanterie, comandat de locotenent-colonelul Mihăilescu.

După două ore de bombardament, către ora 9 a.m., inamicul în număr mare a atacat aripa stângă, reușind chiar să facă o spărtură între infanterie și Brigada 6 roșiori.

Odată cu atacul asupra flancului stâng, s-a declanșat o puternică ofensivă pe toată linia frontului, de o intensitate nu prea mare, însă într-atât cât să blocheze manevra trupelor din rezervă. Către orele 11 a.m. inamicul a fost respins, lăsând pe teren foarte mulți morți, alți militari fiind capturați. Din interogatoriile prizonierilor s-a aflat că forța inamicului era de o brigadă, majoritatea fiind formată din trupele de honvezi, între care foarte mulți români din Timișoara și împrejurimi. De altfel, inamicul a profitat de faptul că limba română nu le era străină, militarii noștri reușind să-și explice de ce în timpul atacurilor se auzeau foarte multe comenzi date în limba română, producând astfel multă confuzie.

În timpul acestui atac din 29 septembrie 1916, căpitanul Petre P. Carp, comandantul Escadronului 2, a căzut la datorie, după ce fusese rănit de un glonț¹⁶.

Fratele său, **Grigore Carp** s-a născut la 28 iunie 1888, la Sinaia, perioadă în care domiciliul părinților, Petre și Sevastia Carp, era la București, pe Calea Dorobanților, la nr. 136¹⁷.

După ce a fost recrutat și la 1 noiembrie 1909 înscris în evidențele militare ale Regimentului 6 infanterie „Mihai Viteazul”, după numai opt zile a fost amânat pentru satisfacerea stagiului militar, prin ordinul ministrului de război nr. 18.522 din 1909¹⁸, pentru Grigore Carp odiseea militară a început la 1 noiembrie 1910, dată la care a fost înrolat ca soldat bacalaureat la Regimentul 4 roșiori „Regina Maria”.

A fost avansat succesiv la gradele de brigadier (1 aprilie 1911), apoi sergent (1 iulie 1911), după care la 1 noiembrie 1911 a plecat în concediu.

Anul următor a fost concentrat pentru două luni (1 august 1912 - 1 octombrie 1912)¹⁹, timp în care a fost încadrat la grupa I, în cadrul căreia a participat la șase ședințe de război. Ocazie cu care comandantul său avea să constate și să consemneze că Grigore

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ **Dp.c.a.**, fond *Direcția personal*, *Memorii Bătrâni*, litera „C”, căpitan, dosar 187, f. 1.

¹⁸ *Ibidem*, f. 2.

¹⁹ *Ibidem*.

Carp cunoștea foarte puțin regulamentele și că a aplicat satisfăcător la jocul de război²⁰. Opinie care nu au fost o piedică în calea promovării sale, astfel că la 12 decembrie 1912 a fost avansat la gradul de sublocotenent de rezervă prin Înaltul Decret 5.077 din 1912²¹.

De asemenea, în anul următor a fost concentrat la aceeași unitate militară. Prima dată a fost concentrat timp de o lună, începând cu 1 mai până la 30 mai. A doua oară, avea să fie concentrat începând cu 24 iunie, dată la care s-a decretat mobilizarea armatei române pentru Campania din Bulgaria.

Așa că 24 iunie 1913 poate fi considerată ziua în care sublocotenentul Grigore Carp a fost mobilizat pentru război. Pentru un război de scurtă durată, purtat deopotrivă împotriva unei armate a Bulgariei, obosită, demoralizată, înfrântă pe toate fronturile, dar și împotriva unui inamic invizibil, incomparabil mai periculos, care a făcut mult mai multe victime decât gloanțele inamicului: morbul holerei. La această campanie militară, sublocotenentul de rezervă Grigore Carp a participat până în ultima zi, la 22 august 1913 fiind demobilizat odată cu întreaga armată română.

După încetarea ostilităților, colonelul Ioan Bassarabescu, comandantul Regimentului 4 roșiori „Regina Maria”, avea să scrie despre subordonatul său că era un ofițer de rezervă „*excelent sub orice raport. A luat parte la campania în Bulgaria în cadrele Escadronului III. Perfect sănătos, rezistent, și-a îndeplinit serviciul ca un ofițer activ, putând fi întrebuințat în avantposturi și în recunoașteri, unde s-a condus prea bine*”²².

La rândul lor, comandantul de brigadă, cât și comandantul de divizie au scris întru totul la aprecierile colonelului Bassarabescu, notând că „*ofițerul se distinge printr-o desăvârșită râvnă ce depune spre a-și îndeplini toate datoriile ostășești*”²³.

În scriptele militare rămâne consemnat că în anul 1914, Grigore P. Carp „a luat parte la șase ședințe de război”, însă s-a revenit cu notă că „Divizia 9 cu adresa nr. 11.047 din 14.11.1914 comunică că nu a fost concentrat”²⁴.

În schimb, la începutul anului 1915, sublocotenentul de rezervă a fost concentrat pentru două săptămâni, între 15 ianuarie și 1 februarie, pe când în Europa deja se dovedise neîntemeiată speranța că războiul, care făcea prăpăd pe toate fronturile, avea să dureze cât o manevră mai mare, toată lumea începuse să conștientizeze drama care se provocase.

În timpul concentrării de la acel început de an 1915, comandant al Regimentului 4 roșiori era colonelul Portocală, care avea să scrie despre Grigore P. Carp următoarele: „*cunosc de mult pe acest ofițer, de la regiment și din Școala de cavalerie*”. Fapt ce i-a permis să-l noteze ca fiind „*un eminent ofițer de rezervă*” care „*poate să înlocuiască prea bine un bun ofițer activ. Este foarte sănătos. Încalecă prea bine pentru un ofițer de rezervă. Cu mult simțământ de datorie patriotică*”, concluzionând că „*cu prisosință*

²⁰ *Ibidem*, f. 3.

²¹ *Ibidem*.

²² *Ibidem*, f. 4 – 4 v.

²³ *Ibidem*.

²⁴ *Ibidem*, f. 2; 8 – 8 v.

*va merita a înainta când va avea vechimea*²⁵. Ceea ce s-a petrecut la 1 noiembrie 1916, când a fost avansat la gradul de locotenent în rezervă²⁶.

Grad obținut pentru că sosise timpul avansării, având vechimea impusă de regulamentele militare din acea vreme. Câci pe front nu a fost, după cum avea să scrie colonelul Stoilov, câțiva ani mai târziu, în octombrie 1924, cât și în octombrie 1927, cum că „*acest ofițer de rezervă nu caută deloc a-și justifica gradul ce are. Nu a făcut nicio concentrare de la 1915 și nici Campania cea Mare 1916 - 1919, stând la moșie în concediul agricol*”²⁷.

După această concentrare, la 1 februarie 1915 a fost înscris pentru mobilizare în evidențele Diviziei 9 infanterie.

La 16 octombrie 1932 a depus jurământul de credință pentru Majestatea Sa Regele Carol al II-lea.

În primele luni ale celui de-al Doilea Război Mondial a fost mobilizat pentru lucru, pentru ca la 10 martie 1942 să se consemneze că a „*obținut certificat tip Germania 13.X.41 – 31.III.42*”²⁸.

Absolvent al Liceului Regal Francez di Berlin și al Facultății de drept din Paris, **Nicolae Carp** s-a născut în București, la 28 octombrie 1891²⁹.

Asemenea fratelui său, a participat la campania militară din Bulgaria, de la 23 iunie până la 20 august, Nicolae înrolându-se ca voluntar. Pentru devotamentul și faptele sale, la 7 noiembrie 1913 a fost decorat cu medalia „*Avântul Țării*”³⁰.

În 1915 a fost încadrat la Regimentul 10 obuziere, unitate militară cu care a plecat în Războiul pentru Întregirea Neamului, având gradul de sublocotenent de rezervă³¹.

În prima parte a campaniei a fost încadrat la trupele de acoperire, care constituiau Grupul 1 din Regimentul 10 obuziere, având funcția de ofițer de legătură și orientator. Așa a ajuns în Transilvania, unde printr-o recunoaștere impusă la extrem, a adus știri importante de la Predeal, înlesnind orientarea pe front a trupelor de acoperire.

În timpul luptelor de retragere din Muntenia, la Ghimpați a luat o mitralieră de la infanteria noastră și a tras neîntrerupt până ce camarazii săi din Bateria a II-a au putut să-și salveze materialul și să se retragă de pe poziție.

La 7 mai 1917 a fost mutat în Regimentul 4 artilerie de câmp ca ofițer de legătură al statului major al unității. Funcție pe care a avut-o și în timpul luptelor de pe Valea Slănicului, când între 26 iulie și 14 august 1917 s-a respins ofensiva inamicului. Sub focul de baraj al inamicului a asigurat „*cu atâta stăruință și hotărâre*” legătura cu trupele de rezervă, încât ajutoarele au putut sosi la timp.

Având aceeași funcție, Nicolae P. Carp a participat și la luptele de pe Valea Bogată (Cireșoaia) din zilele de 27 - 30 august 1917.

²⁵ *Ibidem*, f. 9.

²⁶ *Ibidem*, f. 2.

²⁷ *Ibidem*, f. 16.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ **Dp.c.a.**, fond *Direcția personal*, *Memorii Bătrâni*, litera „C”, locotenenți, dosar 569, f. 1 – 1 v.

³⁰ *Ibidem*, f. 1 v.

³¹ *Ibidem*, f. 4.

După luptele din vara anului 1917 a fost detașat de la Bateria a V-a a Regimentului 4 artilerie de câmp la Școala de tragere a Armatei a II-a, unde a fost reținut între cadrele militare pentru a fi instructorul gradelor inferioare.

Pentru întreaga activitate desfășurată, comandanții săi aveau să considere și să consemneze în foaia matricolă că „*ofițerul s-a achitat în mod strălucit de toate însărcinările avute, dovedind pe lângă aptitudinile sale fizice puse la încercare, aptitudini militare desăvârșite*”.

Astfel că, despre sublocotenentul de rezervă Nicolae Carp s-a consemnat că a fost un „ofițer capabil, instruit, perfect la curent cu elementele armii sale și cu regulamentele. Remarcabil prin energia sa și un spirit de inițiativă lăunatic, cu o educație militară aleasă și un caracter afabil, care și-a atras dragostea camarazilor săi”.

Aptitudini și fapte pentru care la 1 aprilie 1918 a fost înaintat la gradul de locotenent de rezervă și decorat cu ordinea militară „Coroana României” clasa a V-a, „Steaua României” clasa a V-a și Medalia „Sfântul Stanislav” clasa a III-a, acordată de armata rusă³².

În încheiere nu ne mai rămâne decât să subliniem că Petre P. Carp și cei doi fii ai săi combatanți pe Frontul Întregirii Naționale se regăsesc printre virilele vârstare ale boierimii moldave care au înțeles patriotismul mult dincolo de locul comun clamat de mulți dintre contemporani. Prin activitate și neostoită muncă depuse ca om politic, fie de la tribuna Parlamentului României, sau ca ministru, fie la „Junimea”, mândrul boier moldav a înțeles patriotismul ca „rusofobie” și „ordine socială”, singura cale de urmat întru neatârnamarea patriei, scop și mijloc pentru realizarea proiectului național de modernizare a societății românești. Gânduri și fapte insuflăte fiilor săi, chiar dacă proiectele politice al bătrânului conservator aveau să rămână doar istorie, căci evenimentele aveau să-i contrazică ireversibil lucrarea și convingerile germanofile, în fapt ipostaza a patriotismului lui Petre P. Carp.

---

³² *Ibidem*, f. 4 – 4 v.